

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Tapani, A. & Mäki-Hakola, H. (2022) Kyvykkäitä opettajankouluttajia – mitä ihmettä? TAMK-blogi, 28.11.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/kyvykkaita-opettajankouluttajia-mita-ihmetta/>

Kyvykkäitä opettajankouluttajia – mitä ihmettä?

28.11.2022 — Arja Hautala

KYVYKÄS – muutoskykyiseksi mara-alalla ja ammatillinen opettajankoulutus? Joku saattaa ihmetellä, mitä ammatillisen opettajankoulutuksen opettajat tekevät matkailu- ja ravitsemisalan ESR-hankkeessa. Ja onhan sitä joku meiltä ihan ääneen kysyäkin. Meillekin tämä on ollut ajatuksia avartavaa ja osaamista uuteen raamiin asettavaa, joten tässä tämänhetkisiä havaintoja muutosmatkalta.

Opekouluttajien ”rivit”

ESR-hanketoimijat tietävät, että asiantuntijoille on hakemuksessa kirjoitettu tietyt rivit ja niille määritellyt toimenpiteet, jotka kuuluvat työnkuvaan. Opettajankouluttajien kohdalle on tässä kirjattu avoimen digitaalisen oppimateriaalin laatiminen sekä webinaarien, myös [podcastien](#), toteuttaminen. Kuulostaa pedagogiselta peruskauralta, mutta kun otetaan huomioon projektimme kohdejoukko, ympäri Pirkanmaan maakuntaa toimivat matkailu- ja ravitsemisalojen (yksin)yrittäjät, niin päästään uuden äärelle: miten tehdä todellista ajasta ja paikasta riippumatonta, myös yksin opiskeluun sopivaa materiaalia.

Tämä on johdattanut ajattelemaan niitä peruskauran asioita: mikä houkuttaa ja koukuttaa opiskeluun ja oppimiseen?

Materiaalituotannon haasteita

Digitaalisen oppimateriaalin pohjaksi valitsimme [ThingLinkin](#) sen monipuolisen käytettävyyden vuoksi. Kohderyhmä ja sen tarpeet on mietityttänyt: miksi ihmiset menisivät digitaalisen materiaalin äärelle, miten puhumme samaa ”kieltä”? Mitä sellaista voimme sähköisen materiaalin kautta tarjota, että se muuttaa jotakin alan toimijoiden arjessa: miten se vahvistaa ammattilaisten muutoskyvykkyyttä ja lisää (työ)hyvinvointia.

Pohdittavana on ollut myös materiaalin merkityksellisyys: miten innostaa materiaalin käyttöön, millaisia sisältöjä kannattaa tehdä, miten mainostaa niitä ja myös se, miten ”oppimisen makumatka” jatkuisi vielä hanketoimien päätyttyä. Keskeisiä kysymyksiä kaikessa kehittämishanketoiminnassa – mitä tästä jää ”eloon”, kun loppuraportti viimeisine pisteineen on lähetetty.

Makumatkan mahdollisuuksia

Huojentavia hetkiä on olleet ne, kun olemme saaneet kuulla materiaalissa olevan paljon yleistettäviä asioita. Esimerkkinä tästä on vaikkapa resilienssin käsite: kyky päästä yli tai eteenpäin häiriön, stressin tai vaikkapa shokin aiheuttamasta muutoksesta (Salonen & Tapani, 2021).

Muutoskyvykkyydessä on opittavaa kaikille aloille, myös opettajan työhön; työhön, joka tuntuu ja näyttää olevan jatkuvaa muutoksessa elämistä. Opettajankouluttajina meidän olisikin osattava ohjata tulevia opettajia tähän muutoksen sietämiseen ja sen kesyttämiseen. Mara-alan hanketyö on haastanut pohtimaan omaa osaamista: miten osaamme ohjata opettajaopiskelijoita, joiden ammatti-identiteetti opettajina on vielä muotoutumassa, siihen, että he pitävät ennakoivasti kanavat auki myös omaan substanssialaansa ja sieltä kumpuaviin hiljaisiin signaaleihin. Miten ohjata kyvykkyyttä pitää substanssi-identiteetti elävänä opettajaidentiteetin rinnalla.

Kyvykäs-työn siirtovaikutusta

Korkeakoulutoimijoina olemme tottuneet termiin moniammatillisuus. Yhteisen tekemisen kautta termi on tullut myös todeksi elettyä. On mukavaa toimia käytännössä eri alojen ammattilaisten kanssa TAMKIn sisällä, mutta myös tehdä korkeakouluyhteistyötä [Työelämän tutkimuskeskuksen](#) ja ammatillisesti uuden alan yritysten kanssa. Yhteiset pohdinnat palautumisen keinoista, erityisesti korostaen työpäivän aikaista palautumista, ovat siirrettävissä alalle kuin alalle.

Ja ammatillisille opettajankouluttajille, kerran vielä: oppimista alan arjesta. Saamme näkökulmia siihen, mitä tapahtuu Työelämässä eli Oppilaitosten ulkopuolella. Pystymme vastaamaan ammatilliseen koulutukseen heitettyyn haasteeseen: ”Mitä te siellä kouluissa duunaatte, onko ymmärrystä arkitodellisuudesta.” Pääsemme peruskauran kimppuun uusin työkaluin. Menemällä omien mukavuusalueiden ulkopuolelle, näkee tutustakin enemmän: Joskus on mentävä kauas nähdäkseen lähelle.

Hankkeen nettisivut: <https://projects.tuni.fi/kyvykas/>

Lähde:

Salonen, A. & Tapani, A. (2021). Resilience. In: Idowu S., Schmidpeter R., Capaldi N., Zu

L., Del Baldo M., Abreu R. (eds) Encyclopedia of Sustainable Management. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-02006-4_72-1

Teksti: Yliopettaja Annukka Tapani ja lehtori Hanne Mäki-Hakola, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri, TAMK

Kuva: Pexels